

Voedselzekerheid vraagt om weerbare openheid

Datum 12.10.2026
Subjekt MKB-Nederland
Region Netherlands
Kategorie Trade and economy, Food industry, Politics

Nederland moet bij voedselzekerheid kiezen voor ‘weerbare openheid’: geen streven naar zelfvoorziening, maar een sterke Nederlandse agrofoodketen binnen open Europese en internationale markten. Daarvoor moet het kabinet beter in kaart brengen welke productiecapaciteit, grondstoffen en andere ketenfuncties strategisch zijn en wat nodig is om daarin te blijven investeren. Dat stellen VNO-NCW en MKB-Nederland in aanloop naar het commissiedebat Voedselzekerheid in de Tweede Kamer.

Nederland beschikt over een sterke positie in onder meer voedselproductie en -verwerking, uitgangsmaterialen, technologie, handel en logistiek. Die positie is ook van betekenis voor de voedselvoorziening in Europa. Het kabinet moet daarom niet alleen kijken naar welke capaciteit bij een crisis behouden moet blijven, maar ook naar waar Nederlandse bedrijven met kennis, technologie en sterke ketenfuncties de Europese voedselvoorziening weerbaarder kunnen maken en hun strategische positie kunnen versterken.

Investeren vóóordat een crisis ontstaat

Bedrijven moeten wel in staat zijn die rol te blijven vervullen. Hoge energie- en grondstofkosten, netcongestie, problemen met vergunningverlening en onzekerheid over beleid kunnen investeringen in productiecapaciteit, verduurzaming en innovatie vertragen. VNO-NCW en MKB-Nederland willen daarom dat bij nieuw beleid beter wordt gekeken naar de stapeling van kosten en de gevolgen daarvan voor voedselzekerheid.

Ook moet vooraf duidelijk zijn wat Nederland doet als essentiële grondstoffen of voorzieningen uitvallen. Dat kan gaan om energie en diervoedergrondstoffen, maar bijvoorbeeld ook om meststoffen, verpakkingsmaterialen, machineonderdelen en digitale systemen. Waar bedrijven zulke risico's niet zelf kunnen opvangen, zijn afspraken nodig over alternatieve aanvoer, reservecapaciteit of strategische voorraden.

Europese samenwerking als uitgangspunt

De Nederlandse voedselvoorziening staat niet op zichzelf. Productie, verwerking, logistiek en handel zijn sterk verweven met andere Europese landen. VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten daarom voor Europese afspraken die ervoor zorgen dat voedsel en essentiële grondstoffen ook tijdens een crisis de grens over kunnen. Eenzijdige exportbeperkingen moeten worden voorkomen.

Ook open internationale handel draagt bij aan voedselzekerheid. Door grondstoffen en producten uit verschillende landen en regio's te betrekken, worden risico's gespreid en kan bij verstoringen sneller worden uitgeweken naar andere leveranciers en handelsroutes. Handelsakkoorden, goede veterinaire en fytosanitaire markttoegang en voldoende capaciteit bij onder meer de NVWA en Douane zijn daarom ook onderdeel van een weerbare voedselketen.

<https://www.mkb.nl/artikelen/voedselzekerheid-vraagt-om-weerbare-openheid>